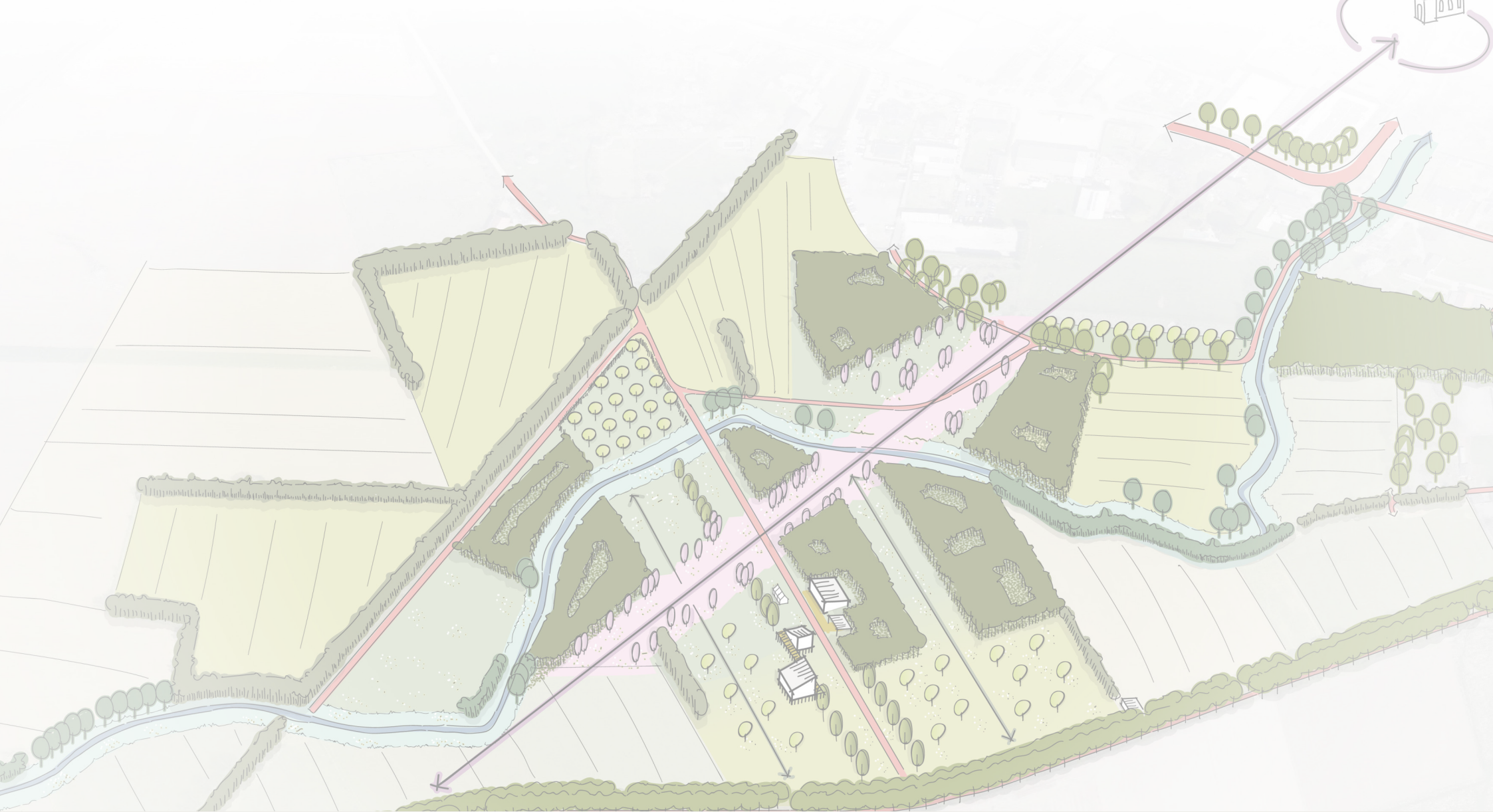

Landgoed De Bongerd, Echt

Landschapsplan

Sweco Nederland B.V.

Handelregister 30129769

Project
Onderwerp
Projectnummer
Klant

Landgoed De Bongerd, Echt
Landschapsplan
51015525
Dhr. Omloo

Datum
Status
Versie

20 juni 2023
CONCEPT
02

Auteur
Met bijdrage van
Gecontroleerd door
Vrijgegeven door

Luuk Vissers, Anneke Rommers
Frank Omloo
Anneke Rommers
...

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Hoe het begon	4
1.2	Doel van het landschapsplan	5
1.3	Ligging plangebied	5
2.	Analyse	6
2.1	Wat was er	6
2.2	Wat is er	8
3.	Plan	10
3.1	Het idee	10
3.2	Opbouw hoog-laag	10
3.3	Relaties en zichtlijnen	12
3.4	Structuurdragers	13
3.5	Bebouwing	14
4.	Een wandeling	17
5.	Bronvermelding	18
	Bijlage 1; Landschapsplan	19
	Bijlage 2; Vogelvlucht	21

1. Inleiding

1.1 Hoe het begon

Tussen de Palmbrugweg en de weg naar Ophoven ligt een klein NSW landgoed genaamd; De Bongerd, vernoemd naar de in het midden van het landgoed gelegen hoogstam boomgaard.

Zover als ik kan nagaan, is dit één van de oudste percelen, dat nog in bezit is geweest van mijn overgrootvader. Natuurlijk is er veel veranderd sindsdien. Er zijn daarna nog drie generaties gepasseerd die deze grond eigenhandig hebben bewerkt. Ik ben nu de vierde generatie die de eer en de verantwoordelijkheid heeft om tot een eigentijds en toekomstgericht beheer te komen. Ik ben zelf opgegroeid aan de Palmbrugweg. Ik heb ook gezien hoe mijn oom, wijlen Frans Omloo, deze gronden als akkerbouwer, tuinbouwer, fruitteler en als schapenhouder heeft bewerkt en heeft onderhouden, ook direct vanaf de Palmbrugweg. Grote delen van de zomervakanties heb ik kunnen besteden aan het plukken van aardbeien, rode bessen, morrelen, mirabellen en van appels, peren en noten in de hoogstamboomgaard.

In de zomer waren er altijd mensen aan het werk in de veld. Alles was netjes bijgehouden, want alles werd gebruikt en was van nut. Echter, rond 1990 heeft mijn oom zijn inspanningen als zodanig langzaam moeten terugschroeven. De grotere akkerlanden aan de noord- en aan de zuidzijde werden verpacht. Later werden ook het woonhuis en de schuren aan de Palmbrugweg verkocht. Daarmee was een stuk beleving uit het veld verdwenen. Enkele keren per jaar komen nu de loonwerkers en doen machinaal hun ding. In vergelijking met hoe ik het vroeger heb beleefd, is dat zeker een verlies. En zonder allen, die

momenteel een bijdrage leveren aan het landgoed, tekort te doen, de betrokkenheid en het oog voor detail is minder. Gewoon door de organisatie van het werk. Als opbrengsten zijn er de pacht en een beheersubsidie via Natuurrijk Limburg. Samen dekken deze ongeveer de onderhoudskosten van het landgoed. Bedrijfseconomisch, gezien het kapitaalbeslag van de gronden, is dit nauwelijks rendabel. Maar is er geen andere invulling mogelijk? Er zijn vele mogelijkheden.... Maar wat bekijft? De huidige intensieve, monocultuur gerichte, landbouw heeft vele tekortkomingen ten aanzien van de biodiversiteit en de duurzaamheid van het grondgebruik. Ook staat dit economische model ter discussie.

In mijn zoektocht naar een alternatieve inrichting van het landgoed kwam ik uit bij de Stichting Voedselbos Nederland. Deze agrarische landbouw methodiek heeft een aantal voordelen op de alom tegenwoordige methoden. Een voedselbos van een zekere grootte, is een bewezen aanjager van de biodiversiteit, zowel in de bodem als bovengronds. Dat heeft voordelen, want zo wordt een veel robuuster biotoop gecreëerd voor het bestrijden van landbouwplagen. Deze bestrijding is in een voedselbos van een natuurlijke aard en hoeft idealiter niet te worden afgedwongen met pesticiden en herbiciden. Deze landbouwmethode laat het ook toe om voor de nodige nutriënten voor de groei van gewassen te rekenen op de suppletie van organisch bouwstoffen door het systeem zelf. In een gezond bos is de fotosynthese per vierkante meter, in vergelijking tot andere begroeiing of teelt. Die extra productie wordt door de bodem en door weer en wind overgedragen aan de vruchtdragende planten. De facto is de aanvoer van extra kunstmest daarmee overbodig.

Voor de realisatie van dit voedselbos is het landgoed aangesloten bij de Stichting Voedselbos Nederland ([https:// www.voedselbosbouw.org](https://www.voedselbosbouw.org)). De Bongerd participeert in een programma waarin in 2023, 150 ha voedselbos gecreëerd zal zijn in Nederland. Deze doelstelling is echter al 2021 gehaald. De ambities worden opgeschaald naar 1.000 ha in 2030. Daarmee zal een fijnmazig netwerk van voedselbos exploitanten over het land worden uitgespreid. Dit zal de herkenbaarheid en de acceptatie in de loop van de tijd alleen maar vergroten. Hopelijk zal dit ook de afzet ondersteunen.

In de Bongerd zullen we echter experimenteren met een combinatie van voedselbos, agroforestry en tuinbouw. In de voedselbos methodiek is in principe geen plaats voor éénjarige teelt. Natuurlijk zijn er geen garanties. Er zijn tot op heden ook nog geen harde bewijzen, dat een voedselbos op een rendabele wijze geëxploiteerd kan worden in Nederland. Daarvoor is de methodiek nog onvoldoende uitgerijpt. Dat betekent ook dat de insteek, die de huidige pioniers nemen, niet helemaal de juiste kan zijn. Dit kan er toe leiden dat de aanplant na verloop van jaren herzien moet worden. Dus rooien en opnieuw beginnen. Ik hoop dat dit niet zal gelden voor de hele aanplant, maar voor bepaalde stukken of plantsoorten, in combinatie met een bepaalde oriëntatie en/of bodemgesteldheid, die ongelukkig blijkt uit te pakken. Of, dat bepaalde soorten moeten worden verwijderd, omdat ze niet aanslaan, of alsnog te veel geplaagd worden door schimmels of insecten. Dat is op zich geen vreemde benadering in de tuin- of landbouw.

Met de inrichting van de Bongerd als een voedselbos krijgt de agrarische functie van het landgoed een nieuwe impuls. Het landgoed hernieuwd haar agrarische verdienmodel en sluit tegelijkertijd aan bij de ambities voor de toekomst: Meer biodiversiteit en vormen van landbouw die beter in evenwicht zijn met onze natuurlijke omgeving.

Frank Omloo

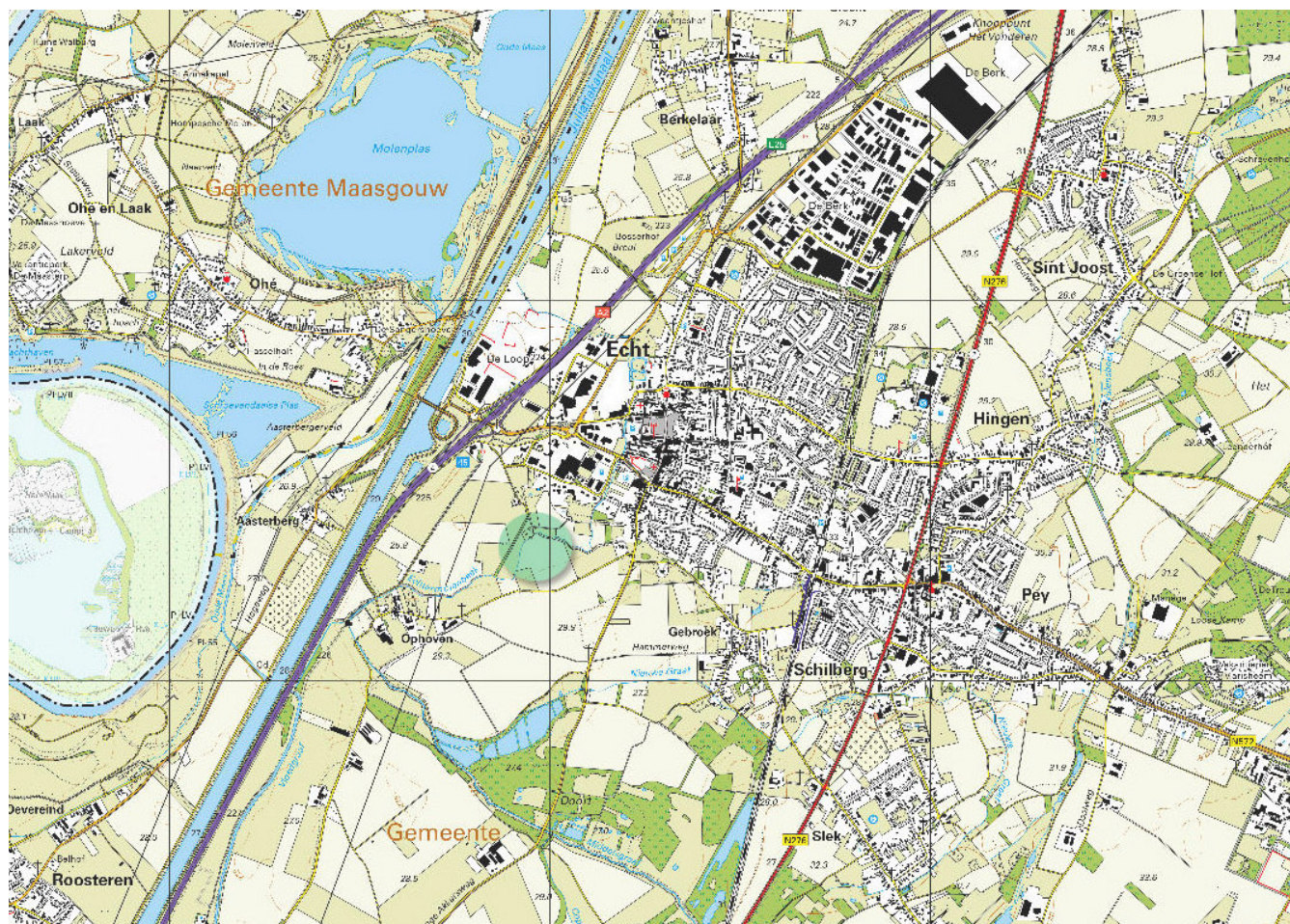
1.2 Doel van het landschapsplan

In dit landschapsplan leggen we uit welke ruimtelijke ontwikkeling we willen realiseren op het landgoed De Bongerd. Hierbij laten we zien wat het ruimtelijk effect is van de toe te voegen bebouwing en beplanting. Omdat het voedselbos een experimenteel karakter heeft, is de exacte inrichting nog niet tot in detail aan te geven. Net als bij andere agrarische gronden, kunnen veranderingen in teelt en bedrijfsvoering een effect hebben op de ruimtelijk beleving van het landgoed. Maar buiten de meer experimentele voedselbos percelen zijn er verschillende bestaande en nieuwe structuurdragers aangeduid die het raamwerk vormen voor het landgoed.

1.3 Ligging plangebied

Landgoed De Bongerd ligt tussen Echt en Ophoven. De gronden van het landgoed liggen gedeeltelijk ten noorden en gedeeltelijk ten zuiden van de Molenbeek. De meest zuidelijke percelen grenzen aan de Ophovenweg. De noordelijke percelen grenzen aan het Verneese Steegje.

Groene stip geeft de ligging van het landgoed aan

2. Analyse

2.1 Wat was er

Het landgoed bestrijkt drie velden, die reeds op kaarten van 1811 genoemd worden, namelijk:

- de 'Onderste Belleken', de percelen ten westen van het Verneese Steegje en de Palmbrug-gerveldweg.
- de 'Palm Brugger Belleken', de percelen ten oosten van het Verneese Steegje en ten noorden van de Molenbeek.
- 'in de Zooikamp', de percelen ten zuiden van de Molenbeek.

Bij 'In de Zooikamp' zien we een landweggetje, dat op een oude kaart van 1811. De oude kaart laat ook zien dat de percelen nogal versnipperd zijn. Het landweggetje blijft terugkomen tot op kaarten van rond 1980. Rond deze tijd werd ook de ruilverkaveling 'In de Zooikamp' afgerond. Het weggetje heeft waarschijnlijk gediend om ook de percelen langs de Molenbeek, vanuit de weg naar Ophoven te ontsluiten. Want verder loopt het dood op Molenbeek.

Na de ruilverkaveling is die functie blijkbaar achterhaalt, en verdwijnt het landweggetje van de kaart. De Palm Brugger Belleken zijn echter nooit onderdeel geweest van de ruilverkaveling. Dat heeft er aan bijgedragen dat de kleinschaligheid aan deze zijde van de Molenbeek behouden is gebleven.

De Onderste Belleken hebben in de 20ste eeuw vooral gediend als kleiwinningsgebied voor de keramische industrie. Nagenoeg het gehele gebied links en rechts van de weg tussen Ophoven en de Loop is ontgraven. Daarom ligt de weg zelf nu hoger dan de aangrenzende weilanden. Alleen de natuurrijke graslanden, direct ten westen van de trambaan, zijn later ontgraven, tussen 1985-1990.

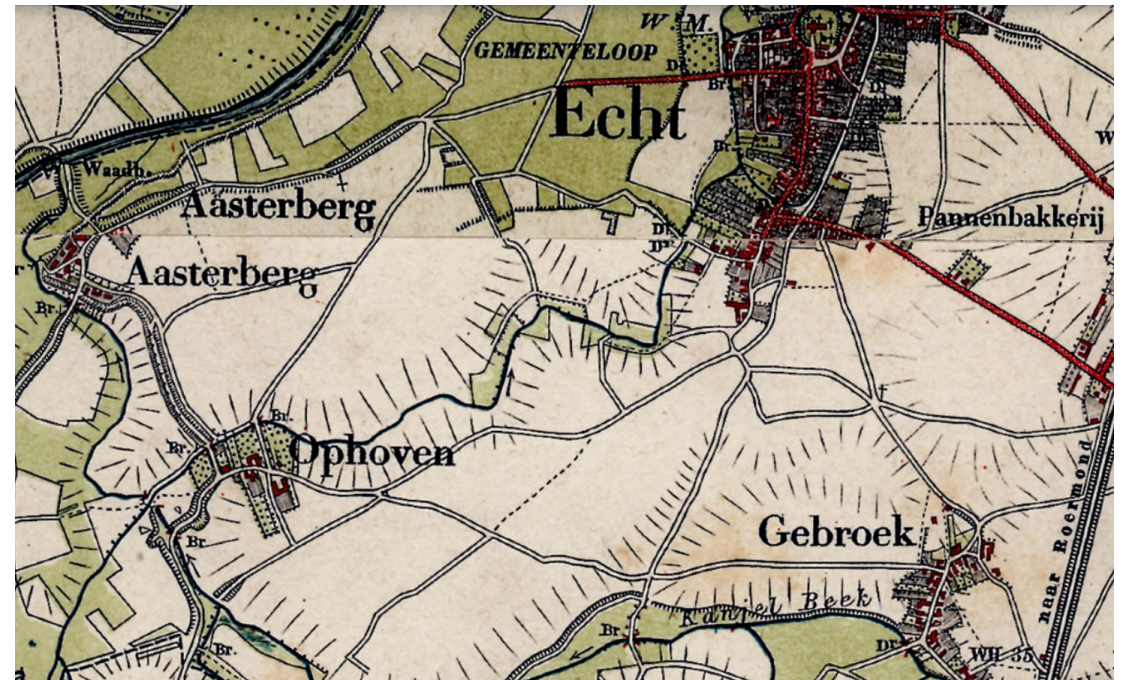
Een verdere historische gebeurtenis, die het landgoed doorkruist, is de aanleg van een doorgaande tramlijn tussen Roermond en Sittard. In Echt kreeg de tramlijn nog een aftakking richting het oosten, naar het grote spoorstation van Echt en het breedspoor van de lijn Roermond-Sittard. Dit laatste tracé, ook nog goed zichtbaar, markeert de noordelijke rand van het landgoed. Het tramspoor werd aangelegd in het interbellum. Het was echter geen groot succes, want de dienst werd nog voor de oorlog gestaakt (of drastisch gereduceerd). Van dit tracé werd echter na de oorlog dankbaar gebruik gemaakt door de dakpannenfabriek De Valk. Hierover vervoerde men de klei uit de kleiputten van Doort en de Onderste Belleken naar de fabriek aan de Aasterbergerweg in Echt.

Kadastrale kaart 1811-1832
bron: Rijksdienst voor cultureel erfgoed

Een hele belangrijke gebeurtenis in de 20ste eeuw is de aanleg van het Juliana kanaal. Niet alleen vormt het kanaal een duidelijke lijn in het landschap, maar ook verdween met de aanleg de hele Maas dynamiek, van hoog en laag water uit het landschap. Op dit moment heeft het gebied vooral een agrarische functie en is het een populair wandelgebied bij de bewoners van Echt. De veldwegen en de paden zijn goed belopen en zijn een integraal deel het wandelnetwerk.

topografische kaart 1900

topografische kaart 1988

2.2 Wat is er

Het landgoed De Bongerd ligt rond de Molenbeek. De Molenbeek volgt het spoor van een restgeul van de Maas. Ten noorden en ten zuiden van de beek liggen relatief vlakke gronden, de oude Maas terrassen. De gronden ten westen van de oude trambaan zijn gedeeltelijk afgegraven ten behoeve van de kleiwinning. Het gebied ten westen van de trambaan ligt dan ook duidelijk lager dan de rest van het landgoed. Hier is de klei afgegraven tot op het zand/grind pakket. Na de kleiwinning is over het grind een laag teelaarde aangebracht.

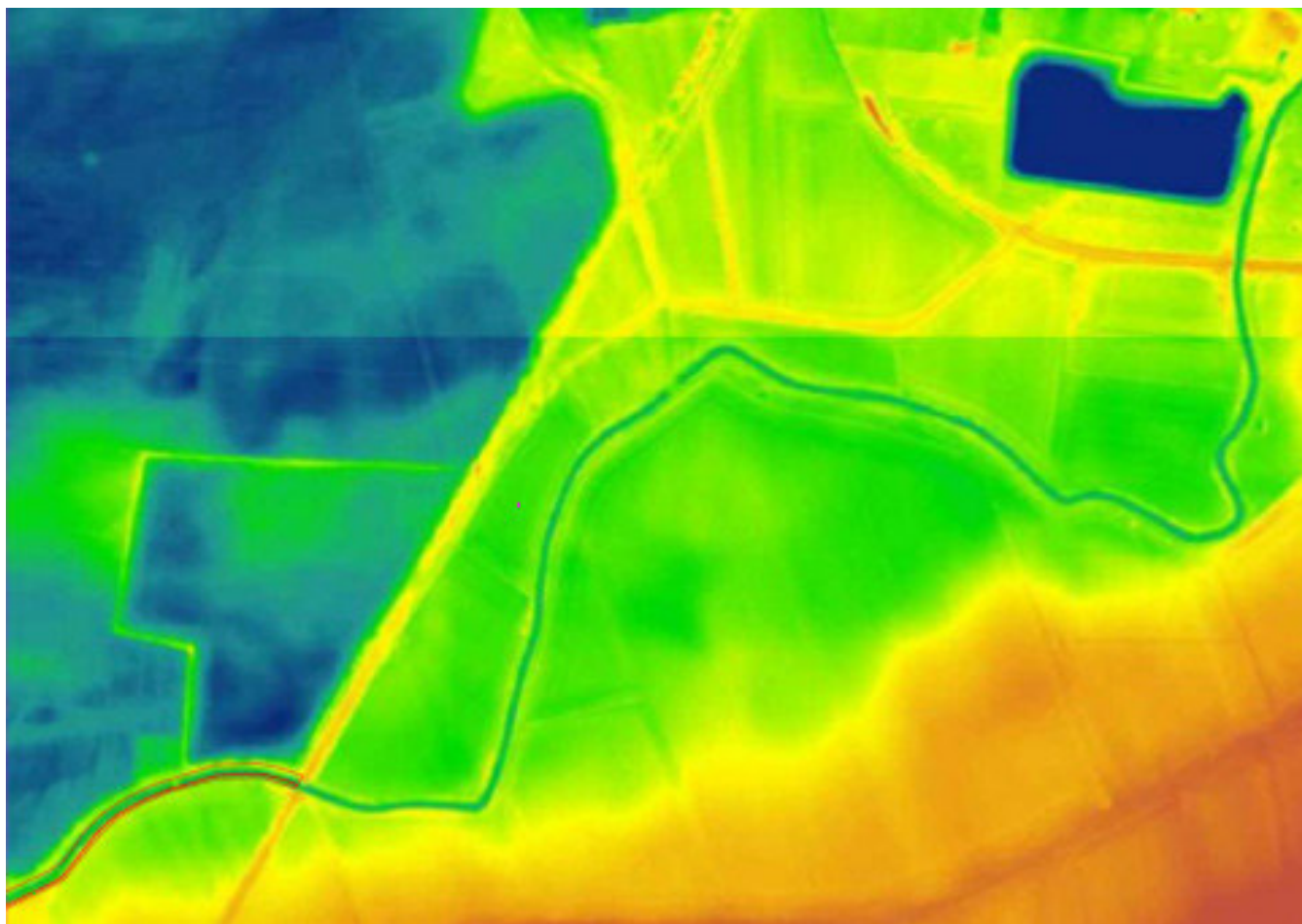
lager gelegen perceel ten westen van trambaan

Het maaiveld van de gronden ten zuiden van de Molenbeek, loopt op richting het natuurgebied de Doort. Van oorsprong liggen de akkers in dit gebied meer op de hogere, droge gronden en de graslanden op de lagere, natte gronden rond de Molenbeek.

De bodem bestaat uit lichte tot zware zavel; zand met een wisselend percentage lutum. Kenmerkend voor zavel is dat het vruchtbaar en goed doorwortelbaar is, en dat het water goed vasthoudt. Maar ook hier hebben de droge en hete zomers van de laatste jaren effect. De bodem wordt droger en de Molenbeek staat vaak droog. Een stabielere waterstand van de beek zou de natuurwaarden en de biodiversiteit in dit gebied aanzienlijk kunnen versterken.

De beek en de aangrenzende gronden liggen lager ten opzichte van de omgeving. De lager gelegen nattere grond hadden in het verleden vaak een andere inrichting dan de drogere hoger gelegen gronden. Door het huidige agrarische gebruik is de overgang tussen hogere gronden en lagere gronden bij de beek minder goed zichtbaar.

maaiveldhoogtes AHN

De percelen van het landgoed worden doorsneden door twee oude trambanen. Deze trambanen vormen opvallende lineaire elementen in het landschap. Ook nu hebben ze nog een verbindende functie, maar dan voor wandelaars en flora en fauna. De gronden van de trambanen maken zelf geen onderdeel uit van het landgoed De Bongerd. Maar via de wandelpaden over de trambanen is het landgoed wel goed beleefbaar. Doordat de trambanen begroeid zijn met diverse inheemse bomen, struiken en kruiden vormen zij een ideale verblijfplaats voor veel soorten. Vooral het braamstruweel op de oude trambanen kan waardevol zijn voor soorten zoals de boomkikker.

wandelpad op trambaan

De oude boomgaard is het hart van landgoed De Bongerd. De boomgaard bestaat uit diverse soorten fruit- en notenbomen van verschillende leeftijden. Hier staat onder andere een aantal oude perenbomen. Er is een nestkast voor een steenuil en de boomgaard wordt extensief begraasd door schapen. Een sober oud hek vormt de toegang tot de boomgaard vanaf de veldweg.

Aan de zuidzijde grenzen de percelen van het landgoed De Bongerd aan de weg naar Ophoven. Een smalle oude weg voorzien van laanbeplanting. Vanaf het punt waar de Molenbeek het dichtsbij de Ophoven weg ligt, is tussen de bomen door de kerktoren van de Landricuskerk in Echt zichtbaar. Via de wandelpaden over de trambaan en het Verneese Steegje worden de noordelijke percelen ontsloten. Deze wegen en paden zijn zandwegen.

zandpad Verneese Steegje

De kavels ten westen van de trambaan zijn voorzien van kavelrand beplanting die bestaat uit verschillende soorten inheemse bomen en struiken. Op enkele punten is de snelweg zichtbaar. Ook verschillende kavels aan de oostzijde van de trambaan hebben kavelrandbeplanting. Deze kavelrandbeplanting geeft het gebied een prettige kleinschaligheid. Daarnaast is de kavelrandbeplanting waardevol voor veel diersoorten. De percelen aan de zuidzijde hebben nauwelijks kavelrandbeplanting. De Molenbeek is wel grotendeels voorzien van begeleidende beplanting.

kavelrandbeplanting ten westen van de trambaan

3. Plan

3.1 Het idee

Met dit plan wordt de agrarische functie van het landgoed nieuw elan ingeblazen. Daarbij sluiten we bewust aan bij de kleinschaligheid van het landschap. Het is een bewuste en overtuigende keuze voor voedselbos als agrarisch systeem voor landgoed De Bongerd.

De bouw van twee woningen versterkt de herkenbaarheid van het landgoed als entiteit. Eén van de twee woongebouwen dient als woning voor de beheerder van het landgoed. De andere woning wordt gebruikt als recreatiewoning.

Centraal op het landgoed ligt een pad dat de boomgaard met de Molenbeek en de Ophoven weg verbindt en aansluit bij de bestaande wandelpaden. Op deze manier is het landgoed verbonden met Echt en ontstaat er letterlijk ruimte voor een positieve interactie tussen het landgoed en de omwonenden.

De producten van het landgoed worden op het landgoed verwerkt, geconserveerd, opgeslagen en van hieruit gedistribueerd. Deze functies worden ondergebracht in de schuur van het landgoed. Het fruit van het landgoed wordt geconserveerd middels drogen. De elektrische energie voor het drogen wordt opgewekt met de zonnepanelen op de daken van de woningen en de schuur. In het stookseizoen zal deze energie volledig benut worden voor de verwarming en de energievoorziening van de woningen. In de zomermaanden is er dan een surplus, dat wordt ingezet voor de conservering van het fruit. Dit is een volcontinu proces. Daarom worden ook elektrische batterijen voorzien.

Het voedselbos voorziet in een breed pallet van fruit. Denk daarbij aan appels, peren, kersen, abrikozen, perziken, bessen, frambozen en bramen. Per categorie worden verschillende soorten en ondersoorten toegepast. Het doel is tweeledig, enerzijds een spreiding van het biologische risico en anderzijds kan zo een breed scala van smaken en kleuren worden geboden. Met het voedselbos produceren we zowel verse als geconserveerde producten. De afzetkanalen zijn momenteel nog niet bekend. De voorkeur gaat uit naar een label als streekproduct. Ook zien we een enorme ontwikkeling in de thuisbezorging. Het ligt voor de hand om hier op termijn ook gebruik van te maken. Op termijn kan dit nog versterkt worden door op het landgoed een verkooppunt in te richten.

De inrichting en het tot wasdom brengen van een voedselbos is een kwestie van lange adem. We streven naar een sluitende exploitatie over een 8-tal jaren.

De ontwikkeling van het landgoed met toevoeging van twee woningen, schuur en voedselbos heeft uiteraard ruimtelijke consequenties. Door aan te sluiten bij de ruimtelijke en landschappelijke kenmerken van het gebied, vormt het landgoed De Bongerd een waardevolle toevoeging aan het kleinschalige landschap in de zuidrand van Echt.

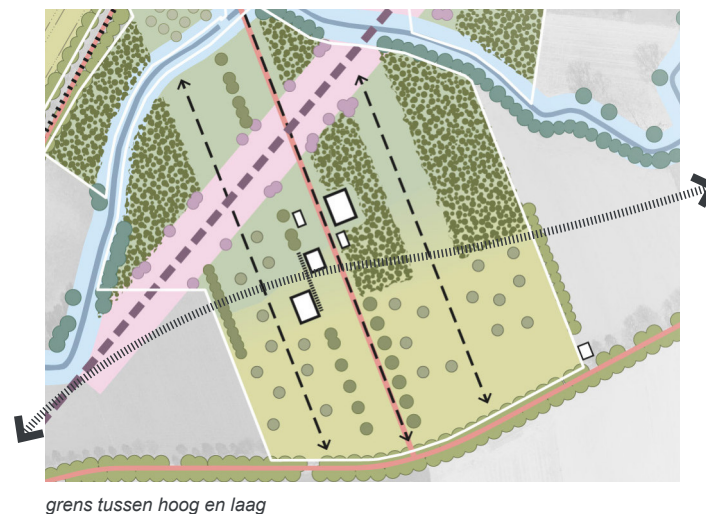
3.2 Opbouw hoog-laag

De oude boomgaard en de Molenbeek vormen het hart van het landgoed. Een kenmerkend punt in dit landschap is de overgang van de hogere gronden aan de Ophoven weg en de lagere gronden richting de Molenbeek.

Deze overgang van hoog naar laag is de logische plek om de bebouwing te plaatsen. Het ensemble van de twee woningen en de schuur liggen op ruime afstand van de Ophoven weg. Middels een trapsgewijze opbouw zijn de woningen zichtbaar en herkenbaar, zonder nadrukkelijk aanwezig te zijn. De schuur ligt verscholen aan de rand van het voedselbos.

Op dezelfde lijn die de overgang markeert tussen hogere en lagere gronden, ligt de scheiding tussen de meer besloten en meer open delen van het landgoed. Het voedselbos zorgt, net als de bebouwing, voor een ruimtelijke verdichting. De voedselbospercelen concentreren zich dan ook voornamelijk op de lagere gronden nabij de beek. De hogere gronden aan de Ophoven weg blijven open, waardoor de zichtrelatie tussen de hogere gronden en de lagere gronden van de Molenbeek behouden blijft.

Aan de noordzijde van het landgoed zorgt een combinatie van meer open notenakkers en meer besloten voedselbos voor een afwisselen beeld richting de bebouwingsrand van Echt.

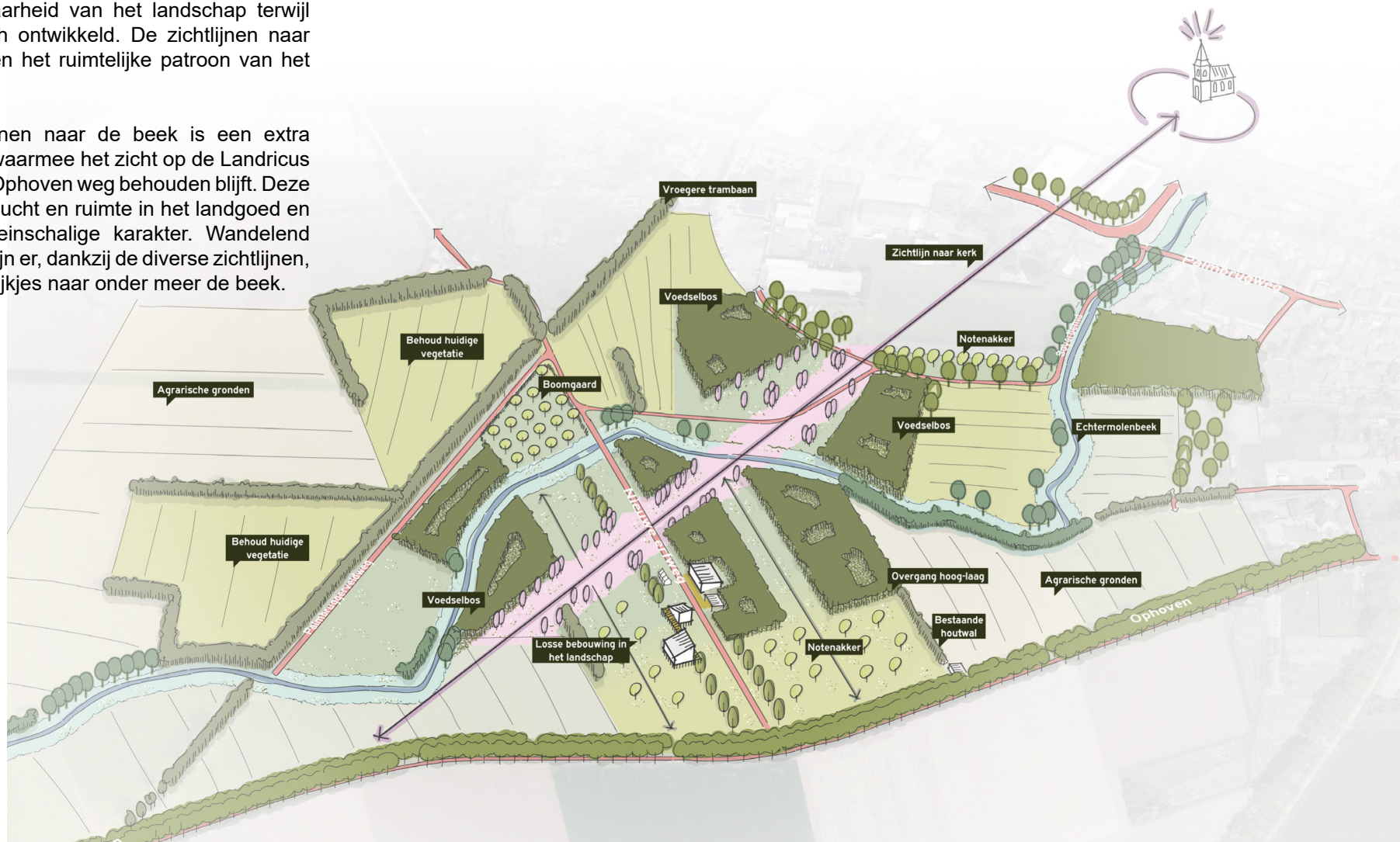

3.3 Relaties en zichtlijnen

zichtlijnen op het landgoed

Tussen de verdichtende elementen door (voedselbos percelen en bebouwing) zijn ruime zichtlijnen vanaf de Ophoven weg tot aan de Molenbeek gecreëerd. Dit versterkt de leesbaarheid van het landschap terwijl het voedselbos zich ontwikkelt. De zichtlijnen naar de beek structureren het ruimtelijke patroon van het landschap.

Naast deze zichtlijnen naar de beek is een extra zichtlijn gecreëerd waarmee het zicht op de Landricus kerktoeren vanaf de Ophoven weg behouden blijft. Deze zichtlijn geeft extra lucht en ruimte in het landgoed en ondersteunt het kleinschalige karakter. Wandelend over het landgoed zijn er, dankzij de diverse zichtlijnen, verschillende doorkijkjes naar onder meer de beek.

3.4 Structuurdragers

De voedselbos percelen hebben tijd nodig om zich te ontwikkelen. Net als bij andere houtige beplanting duurt het even tot het beoogde beeld bereikt is. Daarnaast gebeurt de aanplant van het voedselbos in fases. De aanplant zal in een eerste fase starten met pioniers. Dit zijn planten die als wegbereiders functioneren voor de meer veeleisende plantensoorten. Na ongeveer vier jaar komt de tweede fase. Dan worden de opbrengst genererende soorten toegevoegd. Niet alle gewassen zullen aanslaan. Daarom is nu nog niet exact aan te geven waar de voedselbos percelen uit bestaan.

De dichtere voedselbosvlakken worden afgewisseld met meer open notenakkers. Deze percelen bevatten verschillende soorten notenbomen (tamme kastanje, walnoot en eventueel ook amandelbomen) in een lage dichtheid en een willekeurig patroon. Onder de notenbomen zal een vorm van zeer extensieve akkerbouw kunnen plaatsvinden. De eerste drie jaar bestaat de ondergroei voornamelijk uit klaversoorten als groenbemesters. In latere instantie kan geëxperimenteerd worden met graansoorten en haver. Voor de bomen van de notenakkers geldt dat zij hoog worden op gesnoeid. Zo blijft er voldoende licht beschikbaar, is de toegankelijkheid met (klein) materieel handiger en blijft het doorzicht beter behouden.

Deze notenakkers, zorgen voor een zachte overgang van respectievelijk de bebouwing van Echt naar het landgoed. Aan de zuidzijde geeft dit een mooie overgang van het voedselbos naar de openheid van het Hamveld.

De bestaande boomgaard is oud. De perenbomen zijn naar schatting 100 jaar oud. Maar het is zichtbaar dat veel bomen het eind van hun levensduur bereikt hebben. De boomgaard kan een nieuwe impuls gebruiken. Op termijn wordt de huidige boomgaard

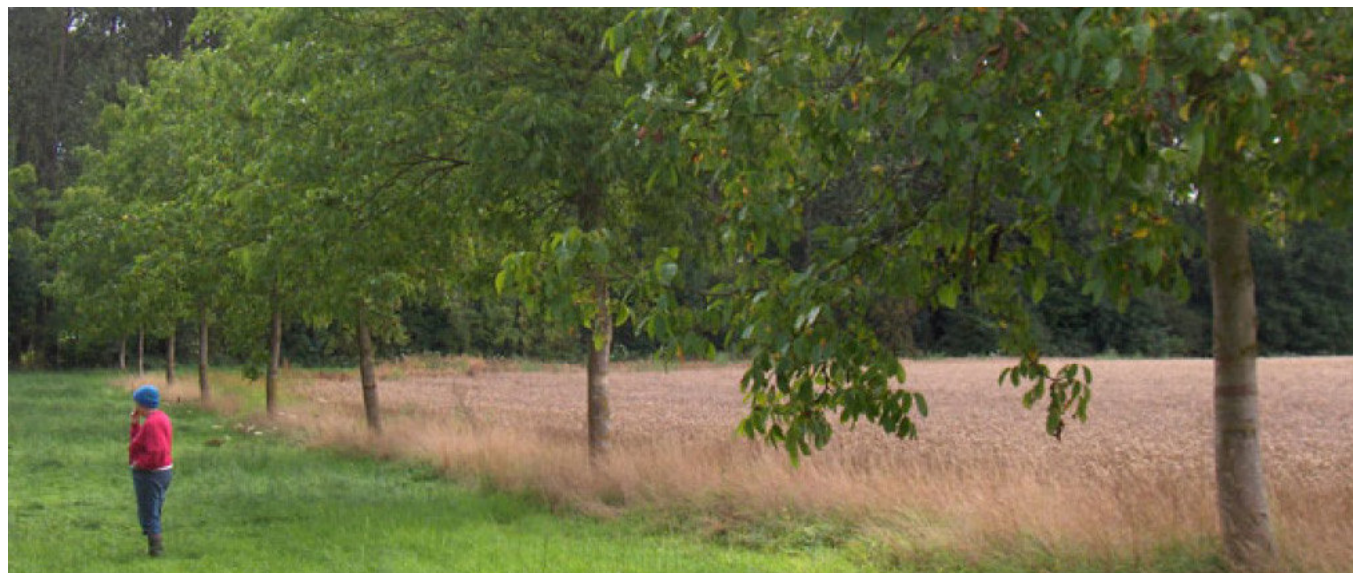
vernieuwd en het totale oppervlakte van de boomgaard uitgebreid. Via de nieuwe verbinding naar de Ophoven weg komt de boomgaard aan de as van het landgoed te liggen. Hiermee wordt ook de verbinding met de Molenbeek versterkt.

Een licht onregelmatige bomenrij markeert de locatie van de bebouwing, zowel aan de zijde van de Ophoven weg, als aan de zijde van de Molenbeek. De bomenrij begeleidt niet alleen op subtiële wijze de blik naar de bebouwing, zij zorgt tevens voor verankering en verzachting van het beeld. Hier kunnen grotere en kleinere bloeiende bomen een plek krijgen zoals kriek (*Prunus cerasus*), zoete kers (*Prunus avium*) en mispel (*Mespilus germanica*).

De bomenrij langs de toegangsweg versterkt de zichtlijn naar de beek. Deze bomenrij bestaat uit grote bomen die passen in het landschap en de weg de sfeer van een oprijlaan mee kunnen geven, zoals lindebomen (*Tilia cordata* of *Tilia platyphyllos*).

notenakker bron: www.notengaardbisschop.nl

notenakker bron: www.vilt.be

3.5 Bebouwing

Het ensemble van de twee woningen, de schuur, carport en kweekkas liggen op ruime afstand van de Ophoven weg, op de overgang van hoog naar laag. Middels een trapsgewijze opbouw zijn de woningen zichtbaar en herkenbaar, zonder nadrukkelijk aanwezig te zijn. De schuur ligt verscholen aan de rand van het voedselbos.

De bebouwing op het landgoed krijgt een eigentijds, duurzaam en subtiel karakter. De woningen hebben een zeker lichtheid meegekregen, door ze niet in de bodem te plaatsen maar op palen te funderen. Hierdoor lijken ze enigszins boven het landschap te zweven. De draagconstructie is van hout. De gevel is bekleed met gevelplaten, bij voorkeur van hergebruikt materiaal, dat ook in de toekomst gerecycled kan worden. De twee woningen zijn verbonden door een overloop gemaakt uit houten kolommen en vlonders. Deze overloop is ook boven het maaiveld uitgetild, gelijk aan de begane grond van de woningen. Er ontstaat zo een architectonische eenheid tussen de twee woningen.

visualisatie opgetilde woningen en overloop
bron: dhr. Omloo

referentiebeelden (recyclebare) gevelplaten
bron: dhr. Omloo

De schuur is conventioneel gefundeerd. Voor de gevels is gekozen voor een houten gevelbeplating. Voor de menselijke maat zijn rondom vensters aangebracht en is een mooi dak overstek gemaakt.

Naast de woningen en de schuur worden twee kleinere bouwwerken gerealiseerd:

- Een carport voor enkele auto's
- Een kweekkas.

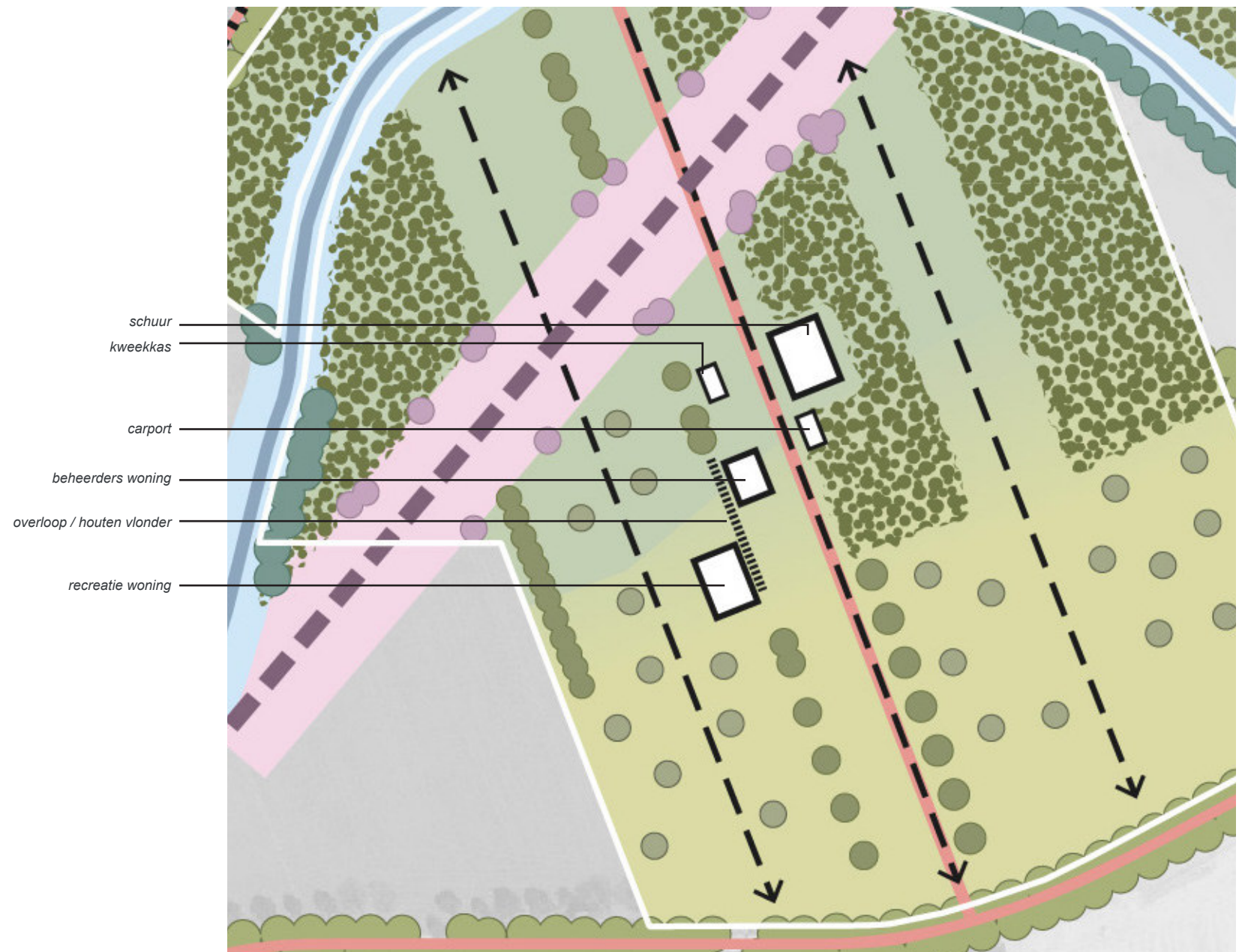
De carport krijgt een plek nabij de schuur en wordt ingepast tussen de beplanting van het voedselbos.

Ter ondersteuning van het voedselbos, maar ook van éénjarige aanplant is een glazen kweekkast voorzien. De kas komt in de lijn van de beheerders woning richting de beek.

bron: schaapskooi Bargerveen

referentiebeelden gevelpanelen schuur bron: dhr. Omloo

4. Wandeling

Graag nemen we u mee op een wandeling over het landgoed. Als dit plan is uitgevoerd, dus laten we zeggen, rond het jaar 2030. Zie ook plattegrond en de vogelvlucht in de bijlage.

We starten bij de brug over de Molenbeek ter hoogte van de overgang van de Lindestraat in de Palmbrugweg. Op onze weg langs de Molenbeek zien we rechts voor ons een zoom van voornamelijk hoogstam notenbomen. We kijken onder de notenbomen door en over het verhoogde talud van het tracé, dat circa 70 cm hoger ligt, naar het achter gelegen veld. We komen bij het bruggenhoofd op het verhoogde tramtracé. We lopen richten het westen tot aan de veldweg waar we linksaf slaan. We bevinden ons dan midden in de notenakker met verschillende hoogstam notenbomen zoals walnoot, en tamme kastanje. De grote notenbomen worden eventueel gecombineerd met kleinere notenbomen zoals amandel. In het groeiseizoen kan onder de notenbomen graan of haver worden geteeld.

Als we de veldweg verder aflopen in westelijke richting, naar de oude boomgaard, zal de bebouwing aan de Palmbrugweg aan het zicht worden onttrokken door het voedselbos dat zich circa 30 meter uit weg aan de rechterkant staat. Aan beide zijden blijft het zicht onder de notenbomen door vrij en wordt de visuele relatie met de beek versterkt. Bij de boomgaard nemen we het nieuwe pad, door het hekwerk en langs de boomgaard in zuidelijke richting. De boomgaard is vernieuwd en uitgebreid maar behoudt zoveel mogelijk een open structuur.

Als we de Molenbeek oversteken, kijken we links

eerst op tegen de hogere en dichtere beplanting van het voedselbos. Rechts ligt meer open grasland met lijnvormige beplanting vanaf de beek naar de twee woningen verder op richting de Ophoven weg. Een open zone met lage beplanting en enkele verspreide bomen in de randen zorgt voor een visuele verbinding met de Molenbeek links, en de Ophoven weg rechts.

Al lopend richting de Ophoven weg, duikt links de schuur op. De schuur is geheel uit hout opgetrokken, en omgeven door de kruinen van het voedselbos. Aan de rechterkant zien we de woningen. De woningen zijn iets opgetild en op palen gefundeerd. Ze lijken te zweven boven het maaiveld. Intussen heeft zich het blikveld verder verruimd. Het wandelpad wordt richting de Ophoven weg begeleid door een fraaie rij linde bomen. Een licht onregelmatige bomenrij accentueert de locatie van de twee woningen en verbindt haar tegelijkertijd met het landschap. Tussen de bomen door vangen we steeds een glimp op van de nieuwe woningen van het landgoed. We lopen door tot de weg naar Ophoven, alwaar we het landgoed verlaten.

Overigens blijft ook op het nieuwe landgoed de huidige wandelroute over de trambaan bestaan. Via dit pad kan de wandelroute langs de Molenbeek richting Ophoven worden vervolgd.

Met dit landschapsplan sluiten we aan bij en versterken de visuele relaties tussen de Ophoven weg, de Molenbeek en het zicht op de kerktoren van Echt. Dit combineren we met een praktische inrichting van het landgoed die een duurzame exploitatie ondersteunt. Zo wordt het landgoed De Bongerd een waardevolle toevoeging aan de zuidrand van de Echter dorpskern.

Het landschap wordt wel verdicht, maar daarbij zijn belangrijke zichtlijnen naar de kerktoren en de beek behouden en versterkt. De verdichting is het sterkst op de lagere gronden rond de beek. Tegelijkertijd zorgt de toevoeging van hoge beplanting voor een betere inpassing van de minder fraaie delen van de zuidelijk dorpsrand van Echt.

Vanaf de weg naar Ophoven blijft de leesbaarheid

5. Bronvermelding

van het landschap in tact. Met de ontwikkeling van het landgoed wordt het kenmerkende contrast tussen de openheid van het Hamveld en het half besloten landschap van de Molenbeek verder versterkt. Daarnaast krijgt de kleinschaligheid van de dorpsrand van Echt een extra impuls.

- Landschapsplan landgoed De Bongerd, Frank Omloo, 1 september 2022
- Landschapsvisie zuidrand Echt, Bureau Verbeek, mei 2021
- Landschapsvisie Landgoed De Bongerd, BTL Advies, 10 december 2020
- Topografische kaarten, www.Topotijdreis.nl
- Hoogtekaart www.AHN.nl

Bijlagen

Landgoed De Bongerd, Echt

Bijlage 1; Landschapsplan

Landgoed De Bongerd, Echt

1:5000

0 50 100 150 200 250 m

Bijlage 2; Vogelvlucht

Landgoed De Bongerd, Echt

